

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 08.11.1971, sp. zn. 7 Tz 76/71, ECLI:CZ:NS:1971:7.TZ.76.1971.1

Číslo: 37/1972

Právní věta: I. K naplnění znaků přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 2 zákona č. 150/1969 Sb. stačí i jednorázové podání alkoholického nápoje nezletilé osobě, pokud se jí podává takové množství alkoholických nápojů nebo se tak stane za takových okolností, že je tím ohrožován tělesný nebo mravní vývoj nezletilého.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 08.11.1971

Spisová značka: 7 Tz 76/71

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Přečiny

Předpisy: 150/1969 Sb. § 9 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37/1972 sb. rozh.

I. K naplnění znaků přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 2 zákona č. 150/1969 Sb. stačí i jednorázové podání alkoholického nápoje nezletilé osobě, pokud se jí podává takové množství alkoholických nápojů nebo se tak stane za takových okolností, že je tím ohrožován tělesný nebo mravní vývoj nezletilého.

II. Ohrožení mravního vývoje nezletilé dívky může spočívat i v tom, že je její pověst vážně dotčena tím, že byla v opilém stavu pozorována na veřejném prostranství občany a pro tento stav odsuzována. Ohrožení mravního vývoje nezletilé dívky může spočívat též v tom, že je podáním alkoholického nápoje podporována v zahálčivém způsobu života a v pohlavní nevázanosti, pokud nejde již o trestný čin ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 tr. zák.

III. Úmysl pachatele musí zahrnovat též okolnost, že jde o nezletilou osobu a že podáváním alkoholického nápoje je ohrožován její tělesný nebo mravní vývoj.

Z odůvodnění

I.

Rozsudkem okresního soudu v Přerově ze dne 25. února 1971 sp. zn. Ta 84/71 byl obviněný F. Ch. odsouzen za přečin proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 2 zák. č. 150/1969 Sb. k trestu nápravného opatření v trvání šesti měsíců se srážkou 20 % z odměny za práci. Jeho trestná činnost záležela v tom, že dne 17. prosince 1970 pozval do svého bytu ml. L. V., které podal několik stopek slivovice a tím ji přivedl do podnapilého stavu, takže cestou domů budila pohoršení.

K stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR zrušil Nejvyšší soud rozsudek okresního soudu ve výroku o trestu a uložil obviněnému nepodmíněný trest odnětí svobody na dva měsíce.

Jednání, které bylo předmětem návrhu na potrestání, záleželo v tom, že obviněný pozval poškozenou do bytu, podal jí několik stopek slivovice a tím ji přivedl do podnapilého stavu, takže cestou domů budila pohoršení. K tomuto skutku zaměřil okresní soud dokazování. Zjistil pak z výpovědi svědkyně L. V., že obviněný ji požádal, aby šla učesat jeho manželku, a proto ji pozval do bytu. Když manželka nebyla doma, chtěla svědkyně odejít, ale obviněný ji žádal, aby počkala a zůstala, a dal jí vypít 3 až 4 skleničky slivovice, naplněné asi z poloviny. K pití ji nutil a pobízel. Obviněný zná svědkyni od malička. Svědkyně pak od obviněného odešla, obviněný vyběhl za ní, ale v opilosti upadl na silnici před auto. Svědkyně po přeběhnutí silnice upadla do příkopu a u shromážděných občanů budila pohoršení.

Tento zjištěný děj naplňuje znaky přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 2 zák. č. 150/1969 Sb. Obviněný znal věk poškozené a umožňoval jí požívání alkoholického nápoje tím, že jí během necelé hodiny podal 3 až 4 stopky slivovice. Jeho jednání mělo za následek, že poškozená se silně opila, takže po přeběhnutí silnice v příkopě upadla, ně. kolikrát zvracela a v tom stavu byla nalezena občany, kteří ji i obviněného, rovněž silně opilého, odsuzovali. Touto událostí utrpěla pověst mladistvé. Je-li takto vážně dotčena pověst mladého děvčete, může to nepříznivě ovlivnit jeho další mravní vývoj. Obžalovaný tedy svým jednáním ohrožoval mravní vývoj poškozené. O možnosti tohoto následku obviněný při svém věku podle obecných zkušeností věděl a svým jednáním dal najevo, že je s ním srozuměn (4 písm. b) trest. zákona.).

Ustanovení § 9 odst. 2 zák. č. 150/1969 Sb. používá k popisu trestné činnosti slov „umožňuje nezletilým osobám požívat alkoholické nápoje“, což by mohlo být vykládáno tak, že teprve činnost opakovaná a páchaná vůči více nezletilým osobám naplňuje znaky tohoto přečinu.

Srovná-li se z hlediska typové společenské nebezpečnosti tento přečin s přestupkem na úseku boje proti alkoholismu podle § zák. č. 60/1961 Sb. a s trestným činem podávání alkoholických nápojů mládeži podle § 218 tr. zák., lze dojít k závěru, že stačí i ojedinělé poskytování alkoholického nápoje nezletilé osobě, pokud se stane takovým způsobem nebo v takovém rozsahu, že je tím ohrožován tělesný nebo mravní vývoj mladistvého. Pokud takový následek není, půjde o přestupek.

II.

Okresný prokurátor v Prievidzi podal na obviněného Š. S. návrh na potrestanie pre přečin proti socialistickému spolunažívaniu podľa § 9 ods. 2. zákona č. 150/1969 Zb. na tom skutkovom základe, že 5. 5. 1970 popoludní nadviazal známosť s O. C., narodenou 22. 3. 1954, ktorá ušla z domu svojich rodičov, pretože nechcela chodiť do školy, pozval ju do Bojníc a tam jej platil alkoholické nápoje, až sa opila a potom s ňou vykonal súlož.

Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi z 15. 9. 1970 sp. zn. Ts 163/70 bol obvinený Š. S. uznaný vinným z horeuvedeného přečinu a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca nepodmienečne v druhej nápravnovýchovnej skupine. Na základe odvolania prokurátora a

obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 4. 1. 1971 sp. zn. 3 To 518/70 uvedený rozsudok zrušil a vec postúpil na prejednanie Mestskému národnému výboru v Prievidzi, lebo považoval skutok obvineného len za priestupok na úseku boja proti alkoholizmu podľa § 13 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb. Krajský súd odôvodnil tento svoj právny názor tým, že ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 150/1969 Zb. predpokladá opakovanú činnosť. V prípade jednorázového podania alkoholického nápoja musí ísť o činnosť takú závažnú, aby dosahovala stupeň spoločenskej nebezpečnosti prečinu v zmysle § 1 ods. 1 zákona o prečinoch. V danom prípade však poškodená sama mala iniciatívu pri nadviazaní známosti s obvineným, požitiu alkoholických nápojov sa nebránila a nebránila sa ani pohlavnému styku s obvineným. Poškodená aj v minulosti vyhľadávala mužskú spoločnosť a matka ju chodila hľadať po reštauráciach a hoteloch.

Generálny prokurátor SSR podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť pre porušenie zákona, v ktorej poukazoval na to, že obvinený bol už osemkrát trestaný, v danom prípade využil mladý vek a neskúsenosť poškodenej, opil ju a potom s ňou vykonal súlož, čo opakoval na nocľahárni, kam ju odviezol. Potom s ňou išiel k svojmu známemu do Leloviec, kde s ňou prenocoval a znova s ňou vykonal súlož. Keď sa maloletej nasýtil, opustil ju. Generálny prokurátor SSR navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade tejto sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd SSR zrušil rozhodnutia oboch nižších súdov a Okresnému súdu v Prievidzi prikázal, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z hľadiska objektívnej stránky spočíva prečin proti socialistickému spolunažívaniu podľa § 9 ods. 2 zákona č. 150/1969 Zb. v tom, že páchatel umožňuje maloletým osobám požívať alkoholické nápoje. Nevyžaduje sa, aby páchatel umožnil požívať alkoholické nápoje viacerým maloletým osobám, alebo aby umožnil maloletej osobe požívať alkoholické nápoje opakovane alebo po dlhší čas, postačí, keď páchatel čo len jediný raz umožnil maloletej osobe požiť alkoholické nápoje, musí však ísť o konanie také závažné, aby malo potrebný stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť. Trestnosť tohto konania podľa cit. zákonného ustanovenia je však podmienená tým, že vznikol zákonom predpokladaný následok, teda že požitím alkoholického nápoja bol ohrozený telesný alebo mravný vývoj maloletého. Ide o delikt ohrožovací a nevyžaduje sa, aby skutočne došlo k narušeniu telesného alebo mravného vývoja maloletého. Postačí, že takáto porucha z konania páchatela skutočne mohla nastať. Zatiaľ čo ohrozenie telesného alebo mravného vývoja maloletého nastáva spravidla ako následok opakovaného alebo dlhší čas trvajúceho požívania alkoholických nápojov alebo po požití veľkého množstva takéhoto nápoja, po jednorázovom požití alkoholu nastáva tento následok zriedkavejšie, nie je však vylúčený.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania treba považovať za preukázané, že obvinený, ktorý bol uzrozumený s tým, že maloletá je na úteku z domu rodičov preto, lebo sa jej nechcelo chodiť do školy, zaplatil jej alkoholické nápoje a tak jej umožnil, aby alkoholické nápoje požila a priviedla sa do stavu podnapilosti. Maloletá sa zdržovala v jeho spoločnosti tri dni. Prvý deň strávili v Bojniciach, potom odišli do Oslian, kde obvinený znova umožnil maloletej požiť alkoholické nápoje a odtiaľ odišli do Leloviec k L. Z., kde prespali. Rozišli sa s tým, že sa stretnú v Novákoch, k čomu nedošlo, lebo obvinený už za poškodenou neprišiel. Maloletá O. C. tvrdila, že prvú noc prespala spolu s obvineným na slobodárni bane Nováky, kde obvinený s ňou súložil. Krátko predtým obvinený s ňou súložil v parku v Bojniciach. Tiež s ňou súložil v Lelovciach na byte L. Z. Obvinený poprel, že s poškodenou súložil na slobodárni a že tam s ňou vôbec bol.

Súdy sa nevyrovnali so všetkými dôkazmi, ktoré zadovážil vyhľadávací orgán, menovite s výpoveďou matky maloletej J. C. a svedkov A. B. a L. Z., hoci ich výpovede majú vzťah k prejednávanej veci a môžu významne prispieť na objasnenie skutočného stavu veci. Toto pochybenie malo ten dôsledok, že súd prvého stupňa sa náležite nevyrovnal s obranou obvineného, ktorý tvrdil, že nevedel, že poškodená ešte nedovrášila 18. rok veku. V tomto smere v podstate uviedol, že poškodená sa v

Lelovciach na byte L. Z. vyjadrila, že má 18 rokov a až potom z občianskeho preukazu maloletej zistil, že má iba 16 rokov. Pretože trestnosť prečinu je podľa § 9 ods. 2 Zákona o prečinoch podmienená tým, že páchatel konal úmyselne i s vedomím, že ide o maloletú osobu, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa objasniť všetkými dosiahnuteľnými prostriedkami subjektívny vzťah obvineného k objektívnym znakom skutkovej podstaty predmetného prečinu a náležite sa vyrovnáť s obranou obvineného, že až koncom kritického času sa dozvedel, že poškodená nemá ešte 18 rokov.